

Aan; Het college van B&W gemeente Epe
Van: de Adviesraad Sociaal Domein gemeente Epe
Betreft: gevraagd advies over de evaluatie *Door naar Werk”
datum: 11 april 2025

Geacht College,

De Evaluatie Door naar Werk is door de Adviesraad ontvangen en met aandacht gelezen. In het algemeen waardeert de Adviesraad het onderzoek van Berenschot en denkt dat het een getrouw beeld geeft van de werkelijke situatie. De Adviesraad onderschrijft de algehele conclusie dat de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde er samen met Lucrato in geslaagd zijn om een werkwijze en organisatievorm neer te zetten die een goede basis bieden voor het realiseren van de maatschappelijke opgave zoals verwoord in het project Door naar Werk. Ook de sterke punten, zoals genoemd in de Evaluatie, onderschrijft de Adviesraad. Met name waardeert De Adviesraad de extra stappen van het College, welke hebben geleid tot bijvoorbeeld de afname van de bijstandsafhankelijkheid sinds 2017, de positieve saldo's op het BUIG-budget vanaf 2018 en dat er meer mensen via de loonkostensubsidies aan de slag zijn dan verwacht bij de invoering van de participatiewet. Het College stuurt ook extra op het doorverwijzen en een warme overdracht van kandidaten uit onze gemeente van Trajectregie naar Lucrato, met de bijbehorende korte lijnen tussen de trajectregisseurs en de consultants van Lucrato. Dit willen we niet onvermeld laten, maar de Adviesraad wil daarbij tegelijk haar zorg uitspreken omdat dit bij goed functioneren van de keten niet nodig zou zijn geweest.

De Evaluatie Door naar Werk laat zien dat er nog knelpunten in de uitvoering van de dienstverlening zijn. De Adviesraad vraagt het College de volgende zes aandachtspunten voortvarend aan te sturen:

1 De Adviesraad adviseert het College allereerst om de individuele inwoner centraal te stellen met diens mogelijkheden, beperkingen, dromen, angsten en verlangens. Dit gebeurt in de Evaluatie van Berenschot nauwelijks. We lezen wel de signalering dat het opvalt dat kandidaten niet altijd begrijpen waarom bepaalde voorzieningen worden ingezet met het oog op het bereiken van verder gelegen doelen, zoals uitstroom naar bepaalde banen. Dit vinden wij een ernstig signaal. En ook is het echt niet goed dat kandidaten soms ervaren dat ze verschillend door consultants worden behandeld, zeker als dat bij kandidaten tot onbegrip en onzekerheid leidt. De Adviesraad heeft dit geluid overigens ook zelf meerdere keren gehoord tijdens het meewerken op de werkvloer van Lucrato. De kans op een succesvolle en bevredigende stap naar werk neemt voor iedere kandidaat enorm toe, als deze zich begrepen en serieus genomen voelt en meer levensgeluk ervaart, ook al vergt dit meer inspanning en/of tijd van de professionals. Dat dit in het bijzonder ook geldt voor statushouders, mede door de toename van de aantallen in deze doelgroep, lijkt ons evident.

2 De gemeentelijke afdeling Trajectregie is verantwoordelijk voor de groep welke mogelijk langer dan een jaar nodig heeft voor doorstroming naar werk. In de praktijk blijkt echter dat

een relatief groot deel van de groep die binnen een jaar aan het werk kan, niet de dienstverlening van Lucrato krijgt die erop gericht is om mensen binnen een jaar aan het werk te helpen. Mogelijk is een substantieel deel van de inwoners ingedeeld in de verkeerde caseload en krijgt men niet de ondersteuning die nodig is. Daardoor worden minder mensen aan het werk geholpen dan mogelijk is. Verbeteringen in de werkprocessen tussen de Poort, Trajectregie en Lucrato en binnen de afdeling Trajectregie zijn in onze ogen zeer noodzakelijk. Iedereen heeft immers recht op de juiste ondersteuning. Daarom adviseert de Adviesraad het College om hierin de juiste stappen te zetten.

3 De Adviesraad is onaangenaam getroffen door de tamelijk hoge uitval (43%) van mensen die met een loonkostensubsidie bij bedrijven geplaatst zijn. Het gevoel van mensen die mislukken bij de plaatsing in een regulier bedrijf is enorm frustrerend, zij hebben immers over het algemeen al heel wat meegemaakt in hun route naar werk. Wij adviseren het College met klem om goed zicht te krijgen op deze situaties en te streven naar maatregelen waarmee de werkrelatie tijdig beïnvloed kan worden. Daar horen onderzoek naar algemene en specifieke omstandigheden, het verzamelen van data en goede evaluaties met de betreffende werkzoekenden, begeleiders van Lucrato en die van de bedrijven vanzelfsprekend bij.

4 In uw raadsmonitor over het sociaal domein op 27 maart jl. is genoemd dat het aantal jongeren in de bijstand toeneemt. Het gaat dan vaak om jongeren met psychische problemen. De Adviesraad vindt dit zorgelijk en adviseert het College om de instroom van jongeren in de bijstand en begeleiding van jongeren met maatwerk extra aandacht te geven. Zie ook onze opmerkingen onder 1 hierboven.

5 Hoewel het sinds 1 juli 2024 volgens de aangepaste gemeenschappelijke regeling formeel mogelijk is dat Lucrato mensen in dienst neemt die staan ingeschreven in het doelgroepregister, dan wel via de zogenaamde praktijkroute naar verwachting daarin zullen kunnen worden opgenomen, blijkt dat aan deze mogelijkheid in de gemeenschappelijke regeling alleen invulling gegeven kan worden met de zogenoemde Leerbanen. De betrokkenen worden tijdelijk gedetacheerd bij reguliere werkgevers. Voor sommigen uit deze doelgroep is echter veel langere en intensievere ondersteuning noodzakelijk. Het gaat om een reëel bestaande groep, waarvoor de benodigde dienstverlening nog niet beschikbaar is. Hierover zijn geen afspraken gemaakt tussen gemeenten en Lucrato. Er zijn ook geen extra middelen voor beschikbaar gesteld. Deze groep krijgt dus niet de ondersteuning die nodig is om uit de uitkering te blijven en aan het werk te zijn. De Adviesraad adviseert het College zich in te spannen om dit op te lossen.

6 Uit de adviesaanvraag blijkt dat het College pas later gaat kijken naar een verandering in de financiering van Lucrato. Maar de Adviesraad vraagt het College toch om meer prioriteit hierin. De Adviesraad weegt bij dit advies mee dat een verandering in het politieke landschap mogelijk gaat verhinderen dat voor de financiering op termijn duurzame oplossingen gevonden kunnen worden.

De gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde hebben al een visie op doorontwikkeling van dit soort werk, welke wij als Adviesraad kunnen waarderen. Daarom menen we dat het College deze 'voorsprong' kan gebruiken om vlot stappen te zetten op het gebied van de financiering – ook al zal de uitvoering tijd vragen.

Tot slot ondersteunt de Adviesraad het voornemen van het College om op korte termijn niet te veel in te zetten op een nieuw bedrijfsplan 2.0, zoals Berenschot voorstelt.

De Adviesraad ontvangt uw schriftelijke reactie graag uiterlijk 30 mei en ziet de uitwerking van de aanbevelingen en de verwerking van onze adviezen graag tegemoet.

Hoogachtend;

G. Buiting, Voorzitter